

Романів О. В., здобувачка освіти,
науковий керівник: **Болотова Т. М.**, к. е. н., доцент,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ

Логістичний ринок України, як і уся сфера економічної діяльності з 2022 року відчула на собі негативний вплив. Україна зараз не має можливість здійснювати авіаційні та морські перевезення, але залишилась можливість здійснення перевезень автомобільним та залізничним транспортом. За даними Державної служби статистики України, у 2021 році (до початку повномасштабного вторгнення) обсяг перевезень автомобільним транспортом в Україні складав 204,5 млн. тон. Цей показник є достатньо високим, з урахуванням того, що існували інші шляхи перевезень вантажів. Проаналізуємо, якою же була динаміка перевезень автомобільним транспортом з 2021 року, та яким є цей показник вже на початку 2025 року. З початком повномасштабного вторгнення, загальний обсяг перевезень у 2022 році знизився з 204,5 млн. тон до 181,2 млн. тон, що є на 11,4% менше ніж у 2021 році, у 2023 році цей показник складав 209,6 млн. тон, у 2024 році цей показник став вже на рівні 210,2 млн. тон. Як ми можемо побачити, обсяг перевезень постійно збільшується. Виникає питання, чи це зростання відбувається у зв'язку з неможливістю використання інших логістичних каналів, чи є інші причини збільшення обсягів перевезень автомобільним транспортом. Відповідь на це питання можливо знайти, якщо більш уважно проаналізувати чинники, які призводять до зростання обсягів автомобільних перевезень.

Одним з головних чинників – це міжнародні перевезення, які здійснюють волонтерські організації та організації, які допомагають українським військовим, великим торговельним майданчикам тощо. Волонтерські організації займаються перевезенням гуманітарної допомоги, а також будівельних та інших матеріалів для відновлення пошкодженого житла та інфраструктурних об'єктів. Крім того в Україні зараз є багато компаній, які допомагають у транспортуванні товарів для військових (амуніція та супутні товари). Торговельні підприємства України теж для перевезення товарів імпорту користуються послугами автомобільних перевізників. Європейські держави намагаються допомагати Україні та її громадянам, що приводить до збільшення перевезень, які направлені в Україну. Але обсяги перевезень не можуть бути збільшені, так як існує істотна проблема. Ця проблема стосується великих втрат в інфраструктурі України. Посередники ринку мають намір збільшувати обсяги перевезень, але не мають можливість зберігати велику кількість товарів, так як багато складських приміщень та самі гіпермаркети просто розбомблені. Тобто існує проблема браку місць для зберігання товарів, особливо на сході України.

Ще одна, мабуть найголовніша проблема у логістиці, це кадровий голод. Зараз українським чоловікам заборонено перетинати кордон, деякі чоловіки мігрували, деякі були мобілізовані і все це знизило можливості логістичних компаній щодо здійснення міжнародних перевезень та підвищило труднощі організації перевезень за кордон.

Частина логістичних компаній України перестала працювати, взагалі чи змінила вид діяльності, а частина змінила маршрути та обсяги перевезень, шукали нових постачальників та створювали альтернативні маршрути перевезень. Статистичні дані [1] свідчать, що з 2021 року змінились обсяги перевезень різними видами транспорту. Взагалі, в Україні немає авіаперевезень. Обсяги перевезень автомобільним транспортом теж знизились з 50% (2021 рік) до 37% у 2024 році. Збільшились перевезення морським транспортом з 15% (2021 рік) до 24% у 2024 році, але цей показник міг би бути вище, якщо б не був закритим зерновий коридор і ці маршрути були б більш безпечними. Як було сказано вище, автомобільні перевезення зросли з 35% (2021 рік) до 45% у 2024 році.

Зараз в Україні існує багато можливостей модернізації логістичного ринку в аспекті цифровізації. Логістичні компанії використовують системи управління транспортом (TMS) та складуванням (WMS), що дозволяє скоротити транспортні витрати.

Екологічність теж є пріоритетним напрямком розвитку логістичної галузі, але впровадження електромобілів в Україні зараз неможливо у повному обсязі. Нажаль, енергетична інфраструктура не є стабільною і використання таких автомобілів у повному обсязі неможливо. Таким чином, так званий «зелена» логістика може знизити витрати на перевезення, але не у тому обсязі, як хотілось би логістичним компаніям.

Маркетингова складова логістичного бізнесу теж є перспективним напрямком модернізації та підвищення якості перевезень. Більшість перевізників в Україні мають сучасні мобільні телефони та інші сучасні пристрої. Електронне розміщення замовлень, побудова оптимальних та зручних маршрутів, значно підвищує ефективність роботи логістичної компанії. Відповідні додатки є зручними та адаптованими для використання на різних пристроях користувачів. Вони допомагають зробити процес комунікації більш зручним і компанії охочу інвестують гроші у розвиток відповідних мобільних додатків.

Ще одним елементом модернізації логістичного бізнесу є використання мультимодальних засобів перевезень, коли компанії знаходять найдешевший маршрут перевезень за рахунок чергування різних видів транспорту для перевезень. Зараз мова може йти, як ми зазначили вище, тільки чергуванням автомобільного та залізничного транспорту.

І останнім, але важливим кроком модернізації логістичного бізнесу буде побудова нових та сучасних, безпечних та зручних складів для зберігання товарів логістичних компаній. Таким чином, можна сказати, що логістична галузь України працює ефективно та перспективи розвитку цієї галузі оптимістичні та реальні в сучасних умовах часткової невизначеності.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Плахтієнко В. М., здобувачка вищої освіти,
науковий керівник: **Тюріна Д. М.**, к. пед. н., доцент,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ (FINTECH) ЯК ФАКТОР СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Фінансові технології (FinTech) є важливим чинником стимулювання економічного розвитку, оскільки вони впроваджують інноваційні рішення у фінансовий сектор, підвищуючи ефективність та доступність послуг.

У науковій літературі існують різні підходи до визначення FinTech. Загалом, фінансові технології охоплюють інноваційні рішення, що трансформують надання фінансових послуг через впровадження нових бізнес-моделей, додатків, процесів та продуктів. Арнер, Барберіс і Баклі стверджують, що фінансові технології охоплюють не лише окремі сектори, а весь спектр фінансових послуг і продуктів. McAuley визначає FinTech як галузь, що складається з багатьох компаній, які покращують ефективність фінансових систем. Програма МВФ/Світового банку на Балі у сфері фінансових технологій визначає це як прогрес у технології, які можуть трансформувати надання фінансових послуг, сприяючи виникненню нових бізнес-моделей, програм, процесів і продуктів.